

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2810

Vragen van het lid **Van Gerven** (SP) aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *de vondst van de tijgermug bij diverse bandenbedrijven* (ingezonden 11 juli 2014).

Antwoord van Minister **Schippers** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 29 augustus 2014). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2013–2014, nr. 2559

Vraag 1

Kent u het artikel «Gevaarlijke Aziatische tijgermug ontdekt in Assen» waarin de vondst van de tijgermug wordt beschreven die mogelijk infectieziekten kan overbrengen, zoals knokkelkoorts en het West-Nijlvirus?¹

Antwoord 1

Ik heb van de inhoud van het artikel kennisgenomen.

Vraag 2

Hoe kan het dat, ondanks het convenant dat u ruim een jaar geleden (17 juni) met de VACO sloot, bij maar liefst vier bandenbedrijven (in Oss, Weert, Emmeloord en Assen) tijgermuggen zijn aangetroffen?

Antwoord 2

Het is nog onduidelijk waarom er op meerdere locaties ondanks genomen maatregelen tijgermuggen zijn aangetroffen. Mede op mijn verzoek wordt dit door de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) nu onderzocht. Het convenant is er overigens op gericht om de grootste risico's voor insleep en verspreiding van invasieve exotische muggen te voorkomen; het heeft betrekking op import van banden uit streken waar de tijgermug gevestigd is. Omdat niet helemaal is uit te sluiten dat er eitjes van invasieve exotische muggen kunnen uitkomen, vindt op bandenbedrijven in Nederland monitoring plaats en worden aangetroffen muggen altijd bestreden.

¹ Gevaarlijke Aziatische tijgermug ontdekt in Assen (RTV Drenthe, 25 juni 2014), zie ook de artikelen Tijgermug duidt op in Emmeloord (Noordhollands dagblad, 25 juni 2014), Tijgermuggen bestreden in Oss (de Telegraaf, 26 juni 2014), Aziatische tijgermug opgedoken in Weert (L1, 26 juni 2014), «Convenant met bandenbranche over aanpak tijgermug is niet sluitend» (AgriHolland, 10 juni 2014), «Situatie Tijgermug is riskanter dan tot nu toe werd gedacht» (Blik op Nieuws, 16 februari 2014), «Aziatische bosmug is wél een gevaar voor de volksgezondheid» (FlevoPost, 3 april 2014).

Vraag 3 en 7

Welke acties in de sfeer van regulering gaat u ondernemen? Bent u bereid om bijvoorbeeld een ministeriële regeling uit te vaardigen op basis van de Warenwet, waarin bepaald wordt dat gebruikte banden alleen mogen worden geïmporteerd als die vrij zijn van tijgermuggen, door toepassing van een geschikt biocide dat de eitjes doodt op het moment dat de (droge) banden in de container zitten? Herinnert u zich dat u een dergelijke wettelijke regeling in 2009 ook heeft uitgevaardigd voor Lucky bamboe, toen de convenanten met de importeurs van die plantjes (waarin tijgermuggen meeliften) niet effectief bleken?

Welke logica zit er achter dat voor voor Lucky bamboe een wettelijke regeling is, terwijl voor gebruikte banden een convenant is opgesteld waarbij importeurs van gebruikte banden niet verplicht zijn om de tijgermuggen preventief te bestrijden, en importeurs van Lucky bamboe wel?

Antwoord 3 en 7

In mijn brief van 25 juni 2013 (Kamerstuk 32793, nr. 96) heb ik uiteengezet welke preventieve maatregelen ik momenteel proportioneel acht voor bandenbedrijven en Lucky Bamboe bedrijven. Aspecten als beschikbaarheid van benodigde biociden en gebrek aan bewezen effectieve alternatieven bij bandenbedrijven beïnvloeden dit besluit. Waar mogelijk hebben vrijwillige afspraken over preventieve maatregelen mijn voorkeur over wettelijke regelingen. Na afloop van het muggenseizoen 2014 evalueer ik met de betrokken partijen wat het convenant nu oplevert en wat eventueel aanpassing behoeft.

Vraag 4

Gaat u op basis van het convenant juridische stappen zetten tegen de vier bedrijven, nu uit de aanwezigheid van volwassen tijgermuggen blijkt dat de voorschriften over droge import en opslag niet zijn nageleefd, aangezien de eitjes water nodig hebben om uit te komen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke stappen gaat u zetten, en wat is daarbij uw planning?

Antwoord 4

Het convenant schrijft het nemen van bepaalde preventieve maatregelen tegen tijgermuggen voor. Het feit dat er tijgermuggen in de monitoring worden aangetroffen kan een aanwijzing zijn dat de convenantafspraken door het bandenbedrijf niet goed zijn nagekomen, maar dit hoeft niet perse het geval te zijn. Ik wacht het onderzoek hierover af.

Vraag 5

Kunt u uw uitgangspunt dat droge import en opslag van gebruikte banden voldoende is om de invoer en verspreiding van tijgermuggen te voorkomen onderbouwen? Heeft u daarbij in ogenschouw genomen dat de eitjes maandenlang kunnen overleven, en sommige banden spoedig doorvervoerd worden naar een afnemer (zoals een speeltuin, landbouwbedrijf of bandenverwerkingsbedrijf) waar de banden alsnog in de regen komen te staan?

Antwoord 5

Muggeneitjes hebben water nodig om zich te kunnen ontwikkelen tot larven en volwassen muggen. Op risicolocaties, waar veel gebruikte banden buiten bijeen worden opgeslagen, is er een kans dat tijgermuggen een populatie gaan vormen. Daarom zijn juist hier maatregelen nodig. Met droge import en opslag van gebruikte banden uit gebieden waar de tijgermug gevestigd is, worden de grootste risico's afgedekt. Door de NVWA wordt bovendien gemonitord en vindt zo nodig bestrijding van aangetroffen muggen plaats. Vestiging van tijgermuggen wordt met deze maatregelen voorkomen. Het is niet te verwachten dat op verwerkte banden nog eitjes voorkomen. Evenmin ga ik ervan uit dat nog eventueel aanwezige eitjes bij hergebruik van banden een geschikte broedplaats treffen.

Vraag 6

Bent u bereid – mede gezien het onlangs aangenomen Raamwerk van de Wereldgezondheidsorganisatie waarbij preventie van import van de tijgermug voorop staat – van de bandenbedrijven te eisen dat de banden vrij van

tijgermuggen worden ingevoerd, analoog naar onder meer Australië waar tijgermugvrije import mogelijk is gebleken?

Antwoord 6

Voor de beantwoording van deze vraag verwijs ik naar eerdere antwoorden op vraag 3 van uw Kamervragen van 6 januari 2014 (vergaderjaar 2013–2014, aanhangselnummer 818) en vraag 5 van de Kamervragen van het Kamerlid Klever (PVV) van 4 september 2013 (vergaderjaar 2012–2013, aanhangselnummer 3174).

Vraag 8

Onderschrijft u dat (zie de Legal opinion van advocaat Rogier Hörchner) het convenant over de aanpak van de tijgermug met de VACO niet voldoet aan de (bindende) Aanwijzingen voor Convenanten en mede daardoor tekortschiet in de handhaafbaarheid? Zo nee, graag onderbouwing. Zo ja, wat is uw vervolgactie?

Antwoord 8

Nee, ik onderschrijf dit niet. De Aanwijzingen voor Convenanten geven aan dat sancties voor het niet nakomen van convenantafspraken overwogen kunnen worden. Het opleggen van sancties is dus geen verplichting. Met het convenant wordt uitdrukking gegeven aan de bestaande zorgplicht die bandenbedrijven hebben op grond van de Wet Milieubeheer. Door een uitspraak van de rechtbank in Den Bosch, blijkt dat deze zorgplicht bij bandenbedrijven onder omstandigheden kan leiden tot de verplichting tot het treffen van preventieve maatregelen tegen tijgermuggen. Het bevoegde gezag kan daarmee de afspraken uit het convenant handhaven. De omgevingsdienst Brabant past dit reeds toe. In overleggen met betrokken gemeenten en omgevingsdiensten zal ik deze handhavingstrategie onder de aandacht brengen in de andere regio's. In het convenant is opgenomen dat de NVWA ook toegang heeft tot de bedrijven om op de gemaakte afspraken uit het convenant toe te zien.

Vraag 9

Bent u van mening dat de Aziatische bosmug -nu en in de toekomst- absoluut geen gezondheidsrisico's oplevert vanwege de mogelijkheid van verspreiding van ziekten, zoals Dengue en Chikungunya? Wordt uw standpunt met betrekking tot de afwezigheid van gezondheidsrisico's van de Aziatische bosmug gedeeld door alle experts op dit terrein?

Antwoord 9

Alleen in onderzoeken in laboratoriumsetting is aangetoond dat de Aziatische bosmug ziekten kan overdragen. In geen enkel gebied waar de Aziatische bosmug geïntroduceerd is, hebben zich als gevolg daarvan problemen met de volksgezondheid voorgedaan, daarover zijn internationale experts het eens. Zoals aan uw Kamer gemeld (Kamerstuk 32 793, nr. 104 en antwoorden op vraag 8 van uw Kamervragen van 6 januari 2014; vergaderjaar 2013–2014, aanhangselnummer 818), heb ik de afweging gemaakt om de Aziatische bosmug in Nederland niet te bestrijden.

Vraag 10

Op welke wijze is er naar de inwoners van Lelystad gecommuniceerd over de maatregelen die zij zouden kunnen treffen om verdere verspreiding van de mug zoveel mogelijk te voorkomen en acht u die communicatie afdoende om dat doel te bereiken?

Antwoord 10

Tijdens het onderzoek naar de Aziatische bosmug is met diverse direct betrokkenen, met name eigenaars van volkstuinen, mondeling overleg geweest. Overige informatievoorziening richting de inwoners van Lelystad heeft in overleg met de NVWA plaatsgevonden via de GGD Flevoland en de gemeente Lelystad. Inwoners van Lelystad is geadviseerd zelf actief de mogelijke broedplaatsen van de mug schoon te maken en schoon te houden. Dit gebeurde door een bericht waarin ook werd verwezen naar de NVWA-website met informatie over de Aziatische bosmug en algemene tips ter

voorkoming van muggenoverlast. Ik acht deze informatie voldoende. Met vragen kunnen inwoners terecht bij de GGD.

Vraag 11

Waar liggen in Nederland exact de locaties (naam, adres, woonplaats) van alle bedrijven die Lucky bamboe importeren en van alle bedrijven die gebruikte banden importeren?

Antwoord 11

Voor de beantwoording van deze vraag verwijs ik naar antwoorden op vraag 4, 5 en 6 van de Kamervragen van het Kamerlid Klever (PVV) van 6 mei 2013 (Vergaderjaar 2012–2013 Aanhangselnummer 2046).

Vraag 12

Herinnert u zich uw antwoord op eerdere vragen, waarin u aangeeft dat de oorzaak van het aantreffen van tijgermuggen op verschillende bedrijven door de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) onderzocht werd, en dat de rol van de verbeterde vallen daarbij werd meegenomen? Wat zijn de resultaten van het uitgevoerde onderzoek en welke conclusies zijn daaruit getrokken?³

Antwoord 12

De verbeterde vallen hebben een hoger aantal muggen gevangen. Echter, niet is aangetoond dat dit de constatering of er tijgermuggen aanwezig zijn op een locatie, heeft beïnvloed. Geconcludeerd is dat het eerder gebruikte valsysteem ook voldoet.

De bruikbaarheid per valsysteem verschilt. De verbeterde vallen worden nu op meer locaties gebruikt. Dit kan mogelijk hebben geleid tot de toename van het aantal bedrijven waar tijgermuggen werden geconstateerd.

Uit het traceringsonderzoek bleek dat er op verschillende momenten handel plaatsvond tussen bedrijven waar tijgermuggen waren aangetroffen. Dit jaar gelden er extra maatregelen voor het transport van banden vanuit bedrijven waar tijgermuggen zijn aangetroffen, naar andere locaties in Nederland.

³ Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2013–2014, nr. 818